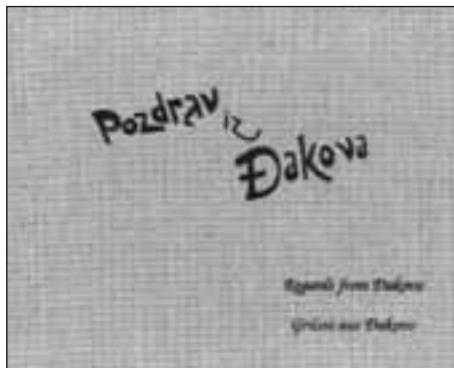

Borislav Bijelić (pripremio), Pozdrav iz Đakova. Đakovačke razglednice do 1945. godine

Muzej Đakovštine Đakovo, Društvo ljubitelja starina Đakovo, Đakovo, 2005.

Ovoga su ljeta, u okviru Đakovačkih vezova, Muzej Đakovštine i đakovačko Društvo ljubitelja starina u Muzeju Đakovštine postavili izložbu Pozdrav iz Đakova. Izloženo je oko 300 razglednica iz razdoblja od kraja 19. stoljeća do 1945. godine, a prvenstvena nakana priređivača bila je svim zainteresiranim približiti Đakovo kakvo je nekada bilo. Da takav interes postoji, potvrdio je već i uspjeh *Fotomonografije starog Đakova*, objavljene prije točno deset godina. Sve izložene razglednice izabrane su iz zbirke Valentina Markovčića, jednog od najznačajnijih đakovačkih kolekcionara. Markovčićeva zbirka razglednica ukupno broji više od 20000 primjeraka, među kojima se njih 500 odnosi na đakovačke razglednice izdane do 1945. godine. Ova iznimna zbirka razglednica čini tek dio bogate i raznovrsne Markovčićeve zbirke koja se u najvećoj mjeri sastoji od predmeta iz đakovačke povijesti.

Uz izložbu je objavljen i popratni katalog (knjiga) kako bi se s ovim dijelom đakovačke kulturne baštine mogli upoznati i brojni zainteresirani koji nisu bili u mogućnosti pohoditi izložbu. Između 300 izloženih, u katalog (knjigu) je uvršteno 50 razglednica koje su priređivači izložbe ocijenili najatraktivnijima i najmanje objavljivanim. Priređivač kataloga (knjige) i autor uvodnog teksta te osnovnih podataka uz preslike razglednica (godina izdanja, nakladnik) je mr. Borislav Bijelić, ravnatelj Muzeja Đakovštine. Posve opravdano ocjenjujući da bi ovo izdanje moglo biti zanimljivo i turistima, priređivači su se odlučili za trojezično izdanje cjelokupnog teksta, a prijevode na engleski i njemački potpisuje prof. Snježana Marić. Likovno oblikovanje kataloga (knjige) je također na vrlo visokoj razini, u cijelosti je otisnut u boji, i zasigurno se i tom pogledu može uvrstiti u najdopadljivije radove među brojnim sličnim objavljenim u

proteklih desetak godina. Katalog (knjiga) na samom kraju sadrži i kratke bilješke o priređivaču Borislavu Bijeliću i kolekcionaru Valentinu Markovčiću.

Izuzevši prve tri razglednice, koje su kao jedne od najstarijih poznatih đakovačkih razglednica smještene na početak kataloga (knjige), ostale razglednice u katalogu (knjizi) nisu posložene kronološki niti na bilo koji drugi konzistentan način. Priređivači su nastojali odabirom razglednica ravnomjerno predstaviti đakovačke kulturne spomenike i ulice, ali ipak, sasvim razumljivo, prevladavaju Stolna crkva i uže središte grada kao najučestaliji motivi đakovačkih razglednica. Nezahvalna je zadaća riječima dočarati u katalogu (knjizi) uvrštene razglednice, ali slobodno se može ustvrditi da one predstavljaju najvrjednije što se može ponuditi iz sad već više od stoljeća duge đakovačke tradicije izdavanja razglednica. Zanimljivo je također napomenuti da najstarije đakovačke razglednice nisu tiskane u Đakovu, a ni nakladnici nisu potjecali iz Đakova, već iz Beča, Münchena i Osijeka. Prvi poznati đakovački nakladnik bio je trgovac Rudolf Boda (1902. godine), a kasnije su razglednice izdavali Makso Bruck, Đuro Molnar, Pavao Matais, Dragutin Hager, Ivan Sabo, ali i drugi, mahom ugledni lokalni trgovci, knjižari i tiskari.

Zaključno, može se reći da su priređivači izložbe i kataloga (knjige) u potpunosti uspjeli u svojim namjerama s kojima su krenuli u ovaj projekt, i da je kao trajna vrijednost ostao katalog (knjiga), koji će ubuduće moći poslužiti i povjesničarima, povjesničarima umjetnosti, konzervatorima i drugim stručnjacima. Pozdrav iz Đakova predstavlja također i vrlo lijep suvenir kojeg će mnogi posjetitelji ponijeti sa sobom po odlasku iz Đakova.

Branko Ostajmer